

ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΤΟΣ Ζ'.
ΑΡΙΘ. 79

Εν Πειραιεὶ Ἰούλιος
1891

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΚΡΕΜΟΥ

ΝΑΕΟΣ

(Συνέχεια τῶς προηγουμ. φύλλον)

19. Ὀλυμπιάδος 77 χρ. 4. Ἀναμεταξὺ εἰς αὐτὸ ὁ Κίμων ὑπέταξεν τοὺς Δόλοπας, οἱ ὅποιοι ἐλατοικοῦσαν εἰς τὴν νῆσον Σκύρον καταγιγόμενοι μόνον εἰς τὴν πειρατείαν εἰ, ὄλον τὸ Αἰγαῖον τοὺς ἔκαμεν αἰχμαλώτους καὶ ἔβαλεν ἐκεῖ μίαν ἀποικίαν Ἀθηναίων. Ἔτσι τὸ Αἰγαῖον ἐλευθερώθη ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἐνοχλητικὸς βαρβάρους γείτονας. Ὁ Κίμων ἐφέρθη τοιοῦτοτρόπῳ πρὸς τὴν Σκύρον διὰ ἐκδίκησιν τοῦ θανάτου τοῦ Θησεῦς, τοῦ ὁποίου τὰ κόκκαλα ἔφερεν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ὁ Θεμιστοκλῆς διατρέχωντας τὰς νήσους διὰ νὰ τὰς παιδεύσῃ, διότι εἶχαν βαστάξῃ τὸ μέρος τῶν Περσῶν, δὲν ἐπῆραξε τὴν Νάξον ἢ φοβούμενος τὴν δυνάμιν τῆς, ἐπειδὴ οἱ Νάξιοι ἦτον δυνατοὶ καὶ καλὰ ἐφωδιασμένοι μὲ ὄλα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν διαφέντευσιν των, ἢ ἐπειδὴ δὲν τοὺς ἐνόμιζον τόσον πταίστας, ἀφ' οὗ ἦτον μάρτυς τοῦ πατριωτικοῦ των ζήλου εἰς τὴν Σαλαμίνα καὶ εἶδε τὴν ἀνδρείαν των εἰς τὰς Πλαταιάς. Ὅμως τὸ μέρος εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν Ἀθηναίων, τὸ ὁποῖον ἤθελε νὰ τιμωρηθῇ ὁ λαὸς τῆς Νάξου, ὁ ὁποῖος εἶχεν κηρυχθῆ φανερὰ διὰ τοὺς Πέρσας, ὑπερίσχυεν τὸ αὐτὸ μέρος καὶ ὁ Κίμων ὁ υἱὸς τοῦ Μιλτιάδου ἐστάλη τέλος πάντων ἐκεῖ.

20. Ὀλυμπ. 78 χρ. 4. Ἡ πολιορκία ἦτο πολυκαιρινή καὶ

ἐδάσταξε περισσότερον ἀπὸ ἓνα χρόνον. Τέλος πάντων ἐκυριεύθη ἡ πόλις καὶ ὄλη ἡ νῆσος ὑπετάχθη. Ὁ Κίμων διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἐπανάστασιν καὶ νὰ ἐκδικηθῇ διὰ τὴν πολυκαιρινὴν ἀντίστασιν ὑπέταξε τοὺς κατοικοὺς ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν. Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη πράξις τῆς ἐξουσίας, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐγγίζαν τὰ δικαιώματα τῶν συμμάχων. Εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν, ὅταν ὄλον τὸ βάρος τοῦ πολέμου τῆς Ἑλλάδος ἐπεσε κατὰ τῆς Ἀσίας, ἐπεσεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Πρέπει νὰ ἀναφέρῃ τινὰς τὴν ἄδειαν, ἡ ὁποία τοὺς ἐδόθη, νὰ ζετιμήσουν ὄλας τὰς πολιτείας ἀναλόγως μὲ τὰ εἰσοδήματά των καὶ μὲ τὰ χρήματα καὶ μὲ τὰ καράβια τὰ ἀπαιτούμενα εἰς τὸ νὰ βαστάξουν τὸν πόλεμον οἱ σύμμαχοι. Εἶχον συνεισφέρει ἕως τότε εἰς τὰ ἐξοδα τοῦ πολέμου ὄμως δὲν ἦτο ἀκόμη λόγος διὰ μίαν ἀνάλογον ζετιμήσιν. Ἐδιωρίσθη ἀπὸ τὸν Ἀριστείδην εἰς τετρακόσια ἐξήκοντα τάλαντα, τὰ ὁποῖα ἐβάλησαν εἰς παρακαταθήκην εἰς τὴν Δῆλον εἰς τὸ δημόσιον θησαυροφυλάκιον. Εἰς τὴν ἀρχὴν ὁ μοιρασμὸς ἦτο τόσον δικαίος, ὥστε ὅπου αὐτὸς ὁ καιρὸς ὠνομάσθη ὁ χρυσοῦς αἰὼν τῆς Ἑλλάδος. Τὸ προνόμιον, τὸ ὁποῖον ἡ ὑπόληψις περὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Ἀριστείδου εἶχε δώσει εἰς τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἐστερέωσε τελείως εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν εἶχαν ἀρπάξῃ ἀπὸ τοὺς Σπαρτιάτας ὄμως ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἦτον τότε τὸ σημεῖον τῆς ὑψώσεώς των, ἦτον μετὰ ταῦτα ἡ αἰτία τῆς πτώσεώς των. Αὐτὸς ὁ φόρος ἀνέβη εἰς 600 τάλαντα καὶ μετ' ὀλίγον εἰς 1000 χωρὶς νὰ εἰζεύρῃ τινὰς εἰς τί ἐξωδεύθησαν αὐταὶ αἱ μεγάλαις ποσότητες.

Οἱ βάρβαροι εἶχαν διωχθῇ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ὄλα ἦταν ἥσυχα, ὄμως εἰς τὰς Ἀθήνας ἓνας μέγας λαὸς ἀργὸς καὶ μεθυσμμένος ἀπὸ ταῖς εὐτυχίαις του ἔκαμε νὰ φοβηθοῦν οἱ σοφοὶ

τάς ταραχάς εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν, ἀνίσως δὲν ἐνασχολοῦνταν αὐτὸ τὸ πλῆθος τῶν ὀκνηρῶν. Ὁ Κίμων διὰ τὴν κάμη τὴν Ἑλλάδα νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἔφερε τὸν πόλεμον μακρὰν καὶ ἐκέρδισεν δύο μεγάλας νίκας, εἰς τὴν ζηρὰν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν, πλησίον εἰς τὸν Εὐρυμέδοντα, ἕνα ποταμὸν τῆς Παμφυλίας. Ὅμως αἱ συνεχεῖς αὐταὶ ἐκστρατεῖαι ἀφάνιζον πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ καράβια, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ ἀναπληρωθοῦν μὲ νέους στρατιώτας καὶ μὲ νέα καράβια. Οἱ σύμμαχοι ἔπρεπε νὰ δώσουν τοὺς ἀναλόγους τῶν ὅμως αἱ νῆσοι πρὸ πάντων ἀγαποῦσαν καλλιώτερα νὰ καταγίνωνται εἰς τὴν γεωργικὴν ἢ εἰς τὸ ἐμπόριον παρὰ νὰ ἔμβουν εἰς τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου καὶ ἔκαμνον δυσκολίαν νὰ δώσουν τὸ ἀνῆκον εἰς αὐτοὺς μερίδιον διὰ πολέμους, τοὺς ὁποίους δὲν ἐνόμιζον δι' ἀναγκαίους. Περισσότεροι στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων τοὺς ἐβίασαν εἰς αὐτὸ τὸ τέλος μὲ μεγαλώταται τιμωρίας, δηλαδὴ εἰς χρηματικὰς ποινάς. Αὐτὸ ἔκαμε μετ' ὀλίγον τὴν ἀνωτέραν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηναίων μισητὴν ἀπὸ ὅλους καὶ τὸν ζυγὸν τῶν, ὅπου ἔγεινε κάθε ἡμέραν βαρύτερος καὶ ἀνυπόφερτος. Ὁ Κίμων ἐπῆρεν ἕνα ἄλλον δρόμον· εὐχαριστεῖτο μὲ ἕνα ἀριθμὸν χρημάτων, ὃ ὁποῖος ἐδόθη εἰς τόπον ἀνθρώπων, καὶ μὲ ἄδεια καράβια, τὰ ὅποια ἀρμάτωνε μὲ τοὺς ἀνθρώπους του· μὲ αὐτὸ ἔκαμε πολεμικὸν καὶ ἐνασχολοῦσε πάντοτε ἕνα πλῆθος ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ἤθελαν εἶναι πρὸς βάρους τῶν Ἀθηναίων. Καὶ ἔκαμε τοὺς κατοίκους τῶν νήσων ἀνίκανους εἰς τὸ νὰ ἐπαναστατοῦν, ἀφήνωντάς τους νὰ σαπήσωσιν εἰς τὴν πραγματείαν καὶ εἰς τὰς οἰκιακὰς ὑπηρεσίας μακρὰ ἀπὸ τὰ ὄπλα. Ὁ Περικλῆς ὑπερέβη αὐτὴν τὴν πολιτείαν καὶ μὴ ψηφῶντας τοὺς πολίτας, οἱ ὁποῖοι ἐφοβοῦνταν τὸν πόλεμον, δὲν ἤθελε νὰ τοὺς δώσῃ λογαριασμὸν διὰ τὴν ἐξοδὸν τῶν μεγάλων ποσοτήτων, τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ἀπ' αὐτούς. Ἀφ' οὗ ἐκλείσθη τέλος πάντων ἡ εἰρήνη μὲ ἀπαγόρευσιν εἰς τοὺς Πέρσας νὰ μὴ ἔμβουν εἰς τὴν θάλασσαν μὲ πολεμικὰ καράβια ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν ἕως τὴν Φοινικὴν καὶ νὰ μὴ πλησιάσῃ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἑλληνικῆς θαλάσσης περισσότερο ἀπὸ πλεῦσιμον μιᾶς ἡμέρας, ὃ Περικλῆς, — διὰ τὴν κάμη εἰς τὰς Ἀθήνας συναθροίζωντας ἐκεῖ, ὡς εἰς τὴν πρωτεύουσαν πόλιν ὅλους τοὺς Ἕλληνας τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, διὰ νὰ συμβουλευθοῦν τί ἔπρεπε νὰ γένη μὲ τοὺς ναοὺς, τοὺς ὁποίους οἱ Πέρσαι εἶχον καύση, καὶ ποῖαι θυσίαι ἔπρεπε νὰ προσφερθοῦν εἰς τοὺς θεοὺς διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος, — ἔστειλε δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν εἰς ὅλα τὰ μέρη εἴκοσι πρέσβεις, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀπεράσῃ τὰ πενήκοντα χρόνια. Πέντε ἐξ αὐτῶν ἦλθον εἰς Νάξον, οἵτινες ἔπρεπε νὰ ἀπεράσῃ τὴν Ἰωνίαν, τὴν Δωρίδα καὶ τὰς νήσους ἀπὸ τὴν Μυτιλήνην ἕως τὴν Ῥόδον. Ἡ ὑπόθεσις ὅμως δὲν εἶχε μίαν εὐτυχῆ ἐκβασιν διὰ τὴν ἀντίστασιν τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων. Αἱ Ἀθηναῖοι ἦτον γεμάται ἀπὸ πλῆθος ἀνθρώπων, ὅπου ἤρχονταν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη διὰ νὰ πάρουν μέρος εἰς τὰς ξεφαντώσεις καὶ εἰς τὴν δόξαν αὐ-

τῆς τῆς πόλεως· ἦτον ἀναγκαῖον ἀπὸ ἕνα μέρος νὰ ξεφαντωθῇ ὁ Περικλῆς ἔστειλε χιλίους ἀποίκους εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Θράκης καὶ πεντακοσίους εἰς τὴν Νάξον. Μὲ αὐτὸ τὸ μέσον ἐλευθέρωσε τὴν πολιτείαν ἀπὸ ἕνα ἀνήσυχον πλῆθος, εὐκόλυε τὴν προμήθεισιν τῶν τροφῶν καὶ ἐβεβαίωσε τὴν πίστιν ἐκείνων τῶν τόπων, ὅπου ἔστειλαν αὐτάς τὰς ἀποικίας. Ἦτο μ' ὅλον τοῦτο πάντοτε εἰς στενοχωρίαν διὰ τοὺς λογαριασμοὺς, ὅπου ἐζήτησαν ἀπ' αὐτὸν καὶ διὰ συμβουλῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου τοῦ ἀνεψιοῦ του διὰ νὰποφύγῃ αὐτὴν τὴν πρᾶξιν ἐκήρυξε τὸν πόλεμον εἰς τοὺς Σπαρτιατάς, διὰ τὸν ὅποιον ἔμεινε πρῶτος εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις. Ὅμως αὐτὸς ὁ πόλεμος, ὅπου ἐβάσταξεν εἴκοσιν ἐπτὰ χρόνια, ἐτελείωσε μὲ τὸν χαλασμὸν τῶν Ἀθηναίων.

21. Ὀλυμπ. 87 χρ. 2. Ὁ ἀκόλουθος χρόνος ἦτον ἀξιωμακρόνους διὰ τὴν πανώλην, ἡ ὁποία ἐρχομένη ἀπὸ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ ἐξαπλουμένη εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀφάνισε τὴν Ἀφρικὴν, τὴν Περσίαν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Σικελίαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸ πάντων τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἐξολόθρευσε ἀνάμεσα εἰς ἄλλους τὴν οἰκογένειαν τοῦ Περικλέους καὶ τὸ ὕστερον αὐτὸν τὸν ἴδιον. Εἰς μίαν τόσον γενικὴν πυρκαϊάν εἶναι πολὺ ἀπίθανον, ὅτι ἡ Νάξος δὲν εἶχε μέρος.

22. Ὀλυμπιάδος 91. Οἱ Νάξιοι εἶχον εἰς τὴν Δῆλον ἕνα μέγα ἄγαλμα ὃ Νικίας ὁ Ἀθηναῖος εἶχε καὶ αὐτὸς ἀφιερῶσιν πολλὰ πλησίον εἰς τῶν Ναξίων τὸ ἄγαλμα μίαν μεγάλην φοινίκα (χουρμαδιάν) κατεσκευασμένην ἀπὸ μέταλλον, ἡ ὁποία ἐρρίπη κατα γῆς ἀπὸ τὸν ἄνεμον καὶ ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸ αὐτὸ ἄγαλμα τῶν Ναξίων καὶ τὸ ἐσύντριψεν. Ὁ Δασιὲ εἰς τὰς παρατηρήσεις του εἰς τὸν Νικίαν τοῦ Πλουτάρχου λέγει ὅτι οἱ ὄδοιπόροι ἐξεσκέπασαν ἕνα κομμάτι μάρμαρον, ὅπου ἐχρησίμευεν ὡς βᾶσις εἰς τὸ αὐτὸ ἄγαλμα, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον μάρμαρον ἦτον ἡ ἐπιγραφὴ ΝΑΞΙΟΙ ΑΠΟΛΛΩΝΙ.

Μ' ὅλον ὅτι ὁ πόλεμος τῆς Πελοποννήσου ἐπεκρατοῦσε πάντοτε, οἱ Ἀθηναῖοι ἐποφορήθησαν ἀκόμη διὰ τὰς κακὰς συμβουλάς τοῦ Ἀλκιβιάδου, μὲ ἐκείνον τῆς Σικελίας, ὃ ὁποῖος τοὺς ἦτον ὀλέθριος (Ὀλυμπ. 91 χρ. 4.) διὰ τὸν τέλειον ἀφανισμόν τῶν στρατηγῶν τῶν, τοῦ Νικίου καὶ τοῦ Δημοσθένους. Εὐρέθησαν ἔξαφνα χωρὶς στρατιώτας, χωρὶς στόλον, χωρὶς χρήματα εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον καὶ τὸ τελευταῖον χωρὶς ἐλπίδα διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δυνάμεώς των. Αὐτὸ ἦτο ὡς εἰς ἕνα σημεῖον δεδομένον εἰς τοὺς συμμαχοὺς τῶν Ἀθηναίων διὰ νὰ παραιτήσῃ αὐτὴν καὶ νὰ ἀπεράσῃ εἰς τὸ μέρος τῶν Λακεδαιμονίων· ξεχωριστὰ οἱ λαοὶ τῆς Εὐβοίας, τῆς Χίου, τῆς Λέσβου καὶ τῆς Κυζίκου καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐμήνυσαν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους ὅτι ἦτον ἔτοιμοι νὰ παραιτήσῃ τὸ μέρος τῶν Ἀθηναίων, ἀνίσως ἤθελαν τοὺς δεχθῆν ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν των.

Ὁ Ἀλκιβιάδης ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ὃ ὁποῖος διὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰς καταστροφὰς τῶν Ἀθηναίων, εἶχε τραβηχθῆ

εἰς τὴν Σπάρτην, ἔκαμε μὲ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Λακεδαιμονίων ἀρκετὰς δυνατὰς πληγὰς εἰς τοὺς Ἀθηναίους, διότι ἀπερνῶντας εἰς τὴν Ἀσίαν εἶχαν ἀποσπάσει σχεδὸν ὅλην τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν συμμαχίαν των. Ἡ Νάξος ὁμῶς καὶ αἱ λοιπαὶ νῆσοι, ἐξαιρουμένης τῆς Εὐβοίας τῆς Χίου καὶ τῆς Λέσβου, ἔμειναν στερεαὶ εἰς τὸ μέρος τῶν Ἀθηναίων, εἰς τὸ ὁποῖον χωρὶς ἀμφιβολίαν ἐσυνείσφερον πολὺ ἢ ἀποικία, τὴν ὁποίαν ὁ Περικλῆς εἶχε στείλῃ ἐκεῖ. Ὁ Ἀλκιβιάδης εἰς τὸν ὀλίγον καιρὸν, τὸν ὁποῖον διέτριψεν εἰς τὴν Σπάρτην, ὄντας ταραχοποιὸς καὶ τολμηρὸς, εἶχεν ἀποκτήσει ἐχθροὺς καὶ πρὸ πάντων τὸν Ἄγιν τὸν βασιλέα, τοῦ ὁποῖου τὴν γυναῖκα Τιμαίαν εἶχε διαφθεῖρη. Ἐδόθη λοιπὸν διάταγμα νὰ θανατωθῇ ὁμῶς εἰδοποιηθεὶς περὶ τούτου ἐφυγεν εἰς τὸν Τισσαφέρην, τὸ ὁποῖον ἐκατόρθωσε μίαν εὐτυχῆ καταστροφὴν διὰ τοὺς Ἀθηναίους.

Αὐτοὶ εἶχαν ξανακτήσει ἓνα στόλον, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν Σάμον, ὅπου ἦτον κύριος, μετακυρίευσεν μερικὰς πολιτείας τῶν ἀποστατῶν καὶ ἐδιαφύλαξεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τοὺς εἶχεν ἀπομείνει ἀγκαλὰ μὲ κόπον ὁμῶς αἱ ἴδιαι αἱ Ἀθηναίαι ἦσαν εἰς σύγχυσιν κανένας δὲν ἦτο ἄξιος νὰ πάρῃ τὸν τόπον τοῦ Περικλέους καὶ νὰ ἐξουσιάσῃ μόνος. Εἶχεν ἐμπιστευθῆ εἰς τὴν ἀρχὴν ἡ διοίκησις εἰς πέντε χιλιάδας, αἱ ὁποῖαι ὕστερον ἀφαίρεσαν καὶ ἔγειναν μόνον τετρακόσιοι. Αὐτὸ τὸ εἶδος ὀλιγαρχίας δὲν ἄρσεν ἀπὸ φόβον μήπως νὰ ὁμοιάσῃ μὲ τοὺς Σπαρτιαταῖς κηρυγμένους διὰ τὴν ὀλιγαρχίαν. Ἀκολούθησαν ταραχαὶ καὶ περισσότεροι τοῦ ἐναντίου μέρους παρὰ εἰς τοὺς τετρακοσίους ἐσκοτώθησαν. Ἡ ναυτικὴ δύναμις, ὅπου ἦτο εἰς τὴν Σάμον, ἀκούωντας αὐτὰς τὰς εἰδήσεις ἐφάναξεν ὀπίσω τὸν Ἀλκιβιάδην φευγᾶτον πλησίον εἰς τὸν Τισσαφέρην τὸν στρατηγὸν τῶν Περσῶν καὶ ὀνομαζώντάς τον ναύαρχον ἤθελε νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν Πειραιᾶ τὸν λιμένα τῶν Ἀθηνῶν, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶν ἀπὸ αὐτοῦ τοὺς τετρακοσίους τυράννους. Μ' ὅλον ὅπου ὁ Ἀλκιβιάδης ἐγνώριζε τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπου τοὺς εἶχε, δὲν ἐπέδωκεν εἰς αὐτούς, ἀλλὰ τοὺς εἰρήνευσε καὶ τοὺς ἐβάσταξεν εἰς τὴν Σάμον. Αὐτὴ ἡ τέχνη ἐγλύτωσε τὰς Ἀθήνας, διότι εἴαν ἤθελεν ὑπάγῃ ἐκεῖ, ἤθελεν ἀφήσει εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους ὅλην τὴν Ἰωνίαν, τὸν Ἑλλήσποντον καὶ τὰς νήσους, τὰς ὁποίας αὐτοὶ ἐκυρίευσαν χωρὶς πόλεμον, καὶ αὐτὸς ὁ στόλος φθάνων εἰς τὰς Ἀθήνας ἤθελε τὰς πλημμυρήσει μὲ τὸ αἷμα τῶν πολιτῶν των εἰς καιρὸν, ὅπου μὲ ἐκεῖνον τὸν τρόπον ὅλα ἦσαν ἀκόμη τῶν Ἀθηναίων ἐδιαφυλάχθησαν καὶ ἀκολούθως ἡ Νάξος μὲ τὰς ἄλλας νήσους.

Ἀναμεταξὺ εἰς αὐτὰ τὰ συμβεβηκότα ὁ Θρασύβουλος καὶ ὁ Θράσυλλος στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐφυγαν ἀπὸ τὴν Σάμον διὰ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ὤρμησαν εἰς τοὺς Σπαρτιατάς ἢ μάχη ἦτο ἀμφίβολος ἕως ὅπου ὁ Ἀλκιβιάδης φθάνωντας μὲ δεκαοκτὼ καράβια ἀπεφάσισε τὴν νίκην διὰ τοὺς Ἀθηναίους. Τὸν ἀκόλουθον χρόνον ἐνωμένοι μὲ τὸν Θηραμένην ἓνα ἄλλον στρατηγὸν τῶν Ἀθηναίων ἐπῆγαν διὰ νὰ κάμουν

ὄρμην ἐπάνω εἰς τὸν στόλον τῆς Σπάρτης μὲ ὀγδοήκοντα ἐξ καράβια καὶ τὸν ἐνίκησαν εἰς τὴν Κύζηκον. Ξεμβαρκάρωντας τὰ στρατεύματα ἐκτύπησαν ἐκ δευτέρου τοὺς Σπαρτιατάς, οἱ ὁποῖοι ἔχασαν τὸν Μίνδαρον τὸν στρατηγὸν των, ἀφοῦ ἔχασαν εἰς τὴν πρώτην μάχην ἐκ τελείου τὸν στόλον των. Ἡ Κύζικος ἐκυριεύθη ὁμοίως μὲ ἀσάλοτο ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ οἱ Σπαρτιαταὶ ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, ὅπου εἶχαν μόνον τὴν Θῆραν¹¹, ἀφ' οὗ ἡ Μῆλος εἶχε κυριευθῆ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους.

Εἰς ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸν δὲν εἶνε λόγος διὰ τὴν Νάξον καὶ φαίνεται ὅτι διὰ τὸν ἀφανισμόν τῶν Περσῶν εἰς τὴν πρώτην των ἐστρατείαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τοῦ Δάτιος, καὶ ἀκόμη περισσότερο διὰ τὴν ζημίαν, τὴν ὁποίαν ἐπαθεν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Κίμωνος, αὐτὴ ἡ νῆσος εἶχεν χάσει τὴν λαμπρὰν δόξαν, τὴν ὁποίαν εἶχε προτῆτερα ὁμῶς ἡ διήγησις αὐτῶν τῶν συμβάντων εἶναι μ' ὅλον τοῦτο ἀναγκαία διὰ νὰ ἐξεύρῃ τινὰς ὑπὸ ποίας ἐξουσίας εὐρισκόνταν.

23. Οἱ Σπαρτιαταὶ ἦταν ὑπερβολικὰ θυμωμένοι κατὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ δὲν εὐχόνταν τίποτε τόσον καθὼς τὸν τελειὸν τοὺς ἀφανισμόν, κατὰ τὰ λοιπὰ δὲν εἶχαν καὶ καμμίαν συστολήν, εἴαν εἶχον τὰ μέσα, διὰ νὰ τοὺς βλάψουν σημαντικῶς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Χαλκιδεὺς ἐξ ὀνόματος τῆς Λακεδαιμονίας ἔκαμε μίαν συνθήκην μὲ τὸν Τισσαφέρην, εἰς τὴν ὁποίαν ἓνα ἀπὸ τὰ πρῶτα ἄρθρα ἦτο νὰ μείνῃ ὅλος ὁ τόπος εἰς τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἔτο αὐτοῦ ἢ τῶν προκατόχων του. Ὅμως ὅταν ἐξέτασαν αὐτὴν τὴν συνθήκην εἰς τὴν Λακεδαιμονίαν, ἐμετανόησαν ὅτι ἐδωκαν παρὰ πολλὰ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Περσίας, ὁ ὁποῖος κατ' αὐτὴν τὴν συμφωνίαν ἤθελεν εἶναι κύριος τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῆς Ἑλλάδος, τῆς Θεσσαλίας, τῆς Λοκρίδος, ὅλου τοῦ τόπου ἕως τὴν Βοιωτίαν καὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ μὲ αὐτὸ ἤθελεν ὁ κόσμος ἔχει λόγον νὰ εἰπῇ ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑποδουλώσαν τὴν Ἑλλάδα ἀντὶ νὰ τὴν ἐλευθερώσουν. Οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ ὁποῖοι εἶδαν ὅτι αὐτὴ ἡ συνθήκη δὲν ἔχει κατορθωθῆ, ἤθελεν ὁμοίως νὰ διμλήσῃσιν περὶ μιᾶς συμφωνίας μὲ τὸν Τισσαφέρην, ὁ ὁποῖος γυρεύει εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ τῷ ἀφήσῃ ὅλην τὴν Ἰωνίαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἔπειτα νὰ προσθέσῃ εἰς αὐτὴν τὰς πλησιεστέρας νήσους καὶ, ἀφοῦ ἔστερξαν αὐτὰ τὰ ζητήματα, ἐζήτησαν ἀκόμη εἰς μίαν τρίτην συνέλευσιν νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἄδειαν νὰ ἀρματώσῃ ἓνα ναυτικόν, στόλον, διὰ νὰ διατρέξῃ τὴν θάλασσαν τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον ἦτον ῥητῶς ἀπηγορευμένον κατὰ τὴν περίφημον συνθήκην ὑπὸ τοῦ Ἀρταξέρξου μετὰ τὰς νίκας τοῦ Κίμωνος πλησίον εἰς τὸν Εὐρυμέδοντα τότε ἀπεκόπησαν αἱ διμιλίαι μὲ θυμόν.

24. Ὁ Τισσαφέρης χωρὶς νὰ χάσει καιρὸν ἔκαμε μίαν νέαν συνθήκην μὲ τοὺς Πελοποννησίους· τὸ ἄρθρον, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ Χαλκιδεὺς εἶχε παραχωρήσει εἰς τὴν Περσίαν γενι-

11) Τὴν Σαντορίνην. Παρατήρησις Ἰ. Ι. Βαρότζη.

κώς δλον τὸν τόπον, τὸ ὅποιον ὁ Δαρεῖος καὶ οἱ προκατοχοὶ τοῦ εἶχαν ἐξουσίαν. περιωρίσθη εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἀσίας. Ἔτσις ἡ Νάξος μὲ τὰς ἄλλας νήσους ἐμειναν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηναίων. Ὅμως μετὰ τὸν τέλειον ἀφανισμόν τῶν Ἀθηναίων εἰς τοὺς Αἰγὸς Ποταμούς εἰς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῶν Ἀθηναίων παρὰ τοῦ Λυσάνδρου αὐτὴ ἡ πόλις ἐβιάσθη κατὰ τὴν εἰρήνην, τὴν ὅποιαν ἀπόκτησαν, νὰ εἶνε εὐχαριστημένοι μὲ τὸν τόπον τους, δηλαδὴ μὲ τὴν Ἀττικὴν, καὶ ὅλα ὑποτάχθησαν εἰς τοὺς Σπαρτιάτας τόσο εἰς τὴν ξηρὰν, ὅσον καὶ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἔτσις ἡ Νάξος εἶχεν ἕνα ἀρμοστὴν ἢ Λακωνικὸν ἐξουσιαστὴν μὲ δέκα ἄρχοντας, τοὺς ὁποίους ἔπηραν ἀπὸ τὰς ἑταιρίας, ὅπου εὗρον ἐκεῖ καταστημένας, καὶ ἡ Σπάρτη ἀπόκτησε μὲ αὐτὸ τρόπον τινὰ καθὼς παντοῦ τὴν γενικὴν ἐξουσίαν καὶ ὡσὰν τὴν ἡγεμονίαν ὅλης τῆς Ἑλλάδος βάλλοντας εἰς τὰ ὑπουργεῖα μόνον ἐκείνους, ὅπου ἦταν φίλοι τῆς Σπάρτης, μὲ τὴν εὐλογοφανῆ πρόφασιν νὰ τὴν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηναίων, ὅμως ὑποβάλλοντας ὅλα εἰς τὴν σκληροτάτην τυραννίαν ὑπὸ τῶν προσταγῶν τῆς Σπάρτης.

25. Μετὰ τὸν χαλασμόν τοῦ νεωτέρου Κύρου ὁ Τισσαφέρνης καταστημένος εἰς τὴν διοίκησιν τῶν παραθαλασσίων ἤθελε νὰ ὑποτάξῃ εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς Περσίας τὰς πόλεις τῆς Ἰωνίας· αὐταὶ ἐσύντρεξαν εἰς τοὺς Σπαρτιάτας διὰ νὰ βοηθηθοῦν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ αὐτούς· ἐσιάλη ἐκεῖ εἰς τὴν ἀρχὴν ὁ Θύμβρων, ἔπειτα ὁ Δερκελλίδας, καὶ τέλος πάντων ὁ Ἀγησίλαος ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης τόσο περισσότερο, ἐπειδὴ ἦλθεν ἡ εἶδησις ὅτι οἱ Πέρσαι ἐτοίμασαν ἕνα μέγαν στόλον εἰς τὴν Φοινικὴν. Ὁ Κόνων, ὅπου εἶχε γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν χαλασμόν εἰς τοὺς Αἰγὸς Ποταμούς, ὅστις ἐπροξένησε τὴν ἄλωσιν καὶ τὸν ἀφανισμόν τῶν Ἀθηναίων ἦτο ἀναμμένος ἀπὸ ἐπιθυμίαν νὰ ξανακαταστήσῃ τὴν δόξαν τῆς πατρίδος του· ἐκατόρθωσεν εἰς τὸν Ἀρταξέρξην παρασταίνωντάς του τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὰς προχωρήσεις τῶν Σπαρτιατῶν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ὅτι ὁ βασιλεὺς δὲν ἔπρεπε νὰ ὑποφέρῃ νὰ μείνουν αἱ Ἀθηναίαι εἰς τὴν ταπεινώσιν των νὰ τὸν κάμῃ ὁ βασιλεὺς καὶ ναύαρχον ἑνὸς μεγάλου στόλου διὰ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν. Ὁ Ἀγησίλαος διὰ νὰ βάλῃ ἐναντίον εἰς αὐτὸν τὸν στόλον ἀρκετὰς θαλασσινὰς δυνάμεις ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς κατοικοὺς τῶν νήσων καὶ παραθαλασσίους πόλεις ἑκατὸν εἴκοσι καράβια, εἰς τὰ ὅποια ἐσυνείσφερον ἡ Νάξος χωρὶς ἀμφιβολίαν τὸ μέρος της. Ὁ Ἀγησίλαος ὠνόμασε ναύαρχον αὐτοῦ τοῦ στόλου τὸν Πείσανδρον τὸν γυναικαδελφόν του, ὅστις, ἀφ' οὗ ἀντάμωσε τὸν Κόνωνα μὲ τὸν στόλον του κοντὰ εἰς τὴν Κνίδον μίαν πόλιν τῆς Καρίας, ἐνίκηθη ἀπ' αὐτὸν μὲ χαμὸν 50 κατέργων, τὰ ὅποια ἐκυριεύθησαν. Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς νίκης ἦτο ἡ σχεδὸν γενικὴ ἐπανάστασις τῶν συμμάχων τῆς Σπάρτης, τῶν ὁποίων οἱ περισσότεροι ἐκηρύχθησαν διὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ οἱ λοιποὶ ἀποκαταστάθησαν εἰς τὴν παλαιὰν των ἐλευθερίαν. Ἡ Νάξος ἔμεινε ὑπὸ

τὴν ἐξουσίαν τῶν Σπαρτιατῶν, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὴν πολιορκίαν, τὴν ὅποιαν τῆς ἔκαμε ὁ Χαθρίας ὁ Ἀθηναῖος.

Ὁ Κόνων ἐμεταχειρίσθη τὴν νίκην του διὰ νὰ λεηλατήσῃ τὰ παραλία τῆς Λακωνίας καὶ νὰ μετακτίσῃ τὰ τείχη τοῦ Πειραιῶς. Οἱ Σπαρτιάται μὴν ἠμποροῦντες εἰς αὐτὰς τὰς κακὰς περιστάσεις ν' ἀντισταθοῦν εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ἐσύντρεξαν εἰς τὸν Ἀρταξέρξην στέλλοντες εἰς αὐτὸν τὸν Ἀνταλκίδαν διὰ νὰ κλείσῃ μίαν εἰρήνην πολλὰ ὠφελίμον εἰς τοὺς Πέρσας καὶ εἰς τὸ μῖσος τῆς Σπάρτης κατὰ τῶν Ἀθηναίων. Μὲ αὐτὴν τὴν εἰρήνην ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς Ἀσίας ὑποτάχθησαν εἰς τοὺς Πέρσας. Ὅλαι αἱ ἄλλαι μεγάλαι καὶ μικραὶ ἐκηρύχθησαν ἐλεύθεραι ἐξηρημένης τῆς Σκύρου, τῆς Λήμνου καὶ τῆς Ἰμβρου, αἱ ὅποια ἀφηρεθήσαν εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Τοιοῦτοτρόπῳ οἱ Σπαρτιάται ἀγαποῦσαν καλλιώτερα νὰ δώσουν τόσας ὠραίας Ἑλληνικὰς ἐπαρχίας εἰς τοὺς Πέρσας παρὰ νὰ ἰδοῦν ὅτι γυρίζουν εἰς τὸ μέρος τῶν Ἀθηναίων.

26. Ὀλυμπ. 101 χρ. 3. Ἐπικρατῶντας ὁ πόλεμος μεταξὺ Θεβαίων καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ πρῶτοι ἐτρέβηξαν τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν συμμαχίαν των. Αὐτὴ ἡ πόλις ὤπλισεν ἕνα στόλον καὶ ἔκαμε ναύαρχόν της τὸν Χαθρίαν· οὗτος ἐπῆγε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Νάξον νὰ τὴν πολιορκήσῃ, ἡ ὁποία ἠμποροῦσε νὰ εἶνε ἐλεύθερα κατὰ τὴν συνθήκην τοῦ Ἀνταλκίδου καὶ ἀγαποῦσε καλλιώτερον νὰ μὲνῃ ὑπὸ τοὺς Λακεδαιμονίους. Ὁ Πόλλις ἦλθεν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Σπάρτης εἰς βοήθειαν τῶν Ναξίων. Μία μεγίστη μάχη ἠκολούθησε μεταξὺ τῶν δύο στόλων. Ὁ Φωκίων εἰς νέος ἀξιωματικὸς τῶν Ἀθηναίων ἐδιοικοῦσε τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα καὶ ἀπόκτησεν μεγάλην τιμὴν καὶ δόξαν βαστώντας τὴν σκληροτάτην ὁρμὴν τῶν ἐχθρῶν καὶ κάμνωντας νὰ κλίνῃ ἡ νίκη εἰς τὸ μέρος του· ἦτο τέλειος διεσκορπισμένος ὁ στόλος τῶν Σπαρτιατῶν ὅλος. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔχασαν εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν δεκαοκτὼ καράβια καὶ οἱ Σπαρτιάται τριάντα δύο, ἀπὸ τὰ ὅποια εἰκοσιτέσσαρα ἐβυθίσθησαν καὶ ὀκτὼ ἐκυριεύθησαν. Μετὰ τὴν νίκην τὰ κουβαλήματα τῶν γεννημάτων, ἀπὸ τὰ ὅποια αἱ Ἀθηναῖαι εἶχαν μεγάλην χρεῖαν, ἦσαν ἐλεύθερα καὶ ἡ Νάξος ἐκυριεύθη καὶ ὑπετάχθη εἰς τοὺς Ἀθηναίους.

Δὲν εἶχεν ἀπομείνῃ τίποτε εἰς αὐτοὺς μὲ τὴν εἰρήνην τοῦ Ἀνταλκίδου ἐξὼν ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν καὶ τὰς νήσους Σκύρον, Λήμνον καὶ Ἰμβρον· ὅμως αἱ συνθήκαι δὲν ἐφυλάχθησαν τότε καλλιώτερα, παρὰ τὴν τῶν ὀφελος καὶ αἱ καλαὶ εὐκαιρίαι ἀποφάσισαν ὅλα. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν ἐξουσίαν περισσότερας πολιτείας, καθὼς τὸ εἶδομεν εἰς τὴν περίστασιν τῆς Νάξου. Οἱ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Σπάρτης μὴ ἔχοντας ἄλλην ἐλπίδα παρὰ εἰς τοὺς Ἀθηναίους τοὺς εἶχαν παραχωρήσῃ ῥητῶς τὴν ἐξουσίαν τῆς θαλάσσης διὰ νὰ τοὺς κάμουν φίλους. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐμεταχειρίσθησαν αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ αὐξήσουν τὴν ἐπικρατείαν των καὶ ἐφέρθησαν κατὰ τὴν συνθήκην τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι εἰς τὰς εὐτυχίας ἐκακομεταχειρίσθησαν τοὺς ὑπηκόους των.

27. Ὀλυμπ. 105 χρ. 3 Ἡ Ρόδος, ἡ Κῶς, ἡ Χίος καὶ τὸ Βυζάντιον ἐπαναστάτησαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ ἐσχημάτισαν ἕνα στόλον ἀπὸ 100 καράβια, μὲ τὰ ὁποῖα ὤρμησαν κατὰ τὰς νήσους τὰς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηναίων, — μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦτο καὶ ἡ Νάξος, — καὶ ἀφοῦ τὰ ἐλεηλάτησαν, ἐπῆραν μαζί τιν ἀπειρα λάφυρα καὶ ἐπιχειρήθησαν ἐπειτα τὴν πολιορκίαν τῆς Σάμου οἱ Ἀθηναῖοι ἔκαμαν ἐπειτα τὴν εἰρήνην μὲ τοὺς ἐχθροὺς των καὶ ἐπαναστάτας φοβούμενοι μήπως ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας ἐνωθῆ μὲ αὐτούς, καὶ ἔχοντες κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα καὶ ἀρκετὴν δειλίαν εἰς τὸν ἱερὸν πόλεμον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνακατώθησαν μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους. Τὸ πρῶτον ἄρθρον αὐτῆς τῆς εἰρήνης ἦτο νὰ εἶνε οἱ κάτοικοι τῶν νήσων, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶχαν πάρη τὰ ὄπλα δηλαδὴ τῆς Ρόδου, τῆς Κῶ καὶ τῆς Χίου εἰς τὸ ἐξῆς ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἱεροῦ πολέμου, ὁ ὁποῖος ἤρχισεν εἰς τὸν δεῦτερον χρόνον τῆς ἑκατοστῆς δευτέρας ὀλυμπιάδος. Οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐκακομεταχειρήθησαν τόσον τοὺς συμμαχοὺς των, ὥστε ὁποῦ αὐτοὶ τοὺς ἐνόμισαν διὰ κηρυγμένους ἐχθροὺς καὶ οἱ Νάξιοι καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῶν νήσων, ὅταν ἔμαθαν ὅτι τὰ κάτεργα τῶν Ἀθηναίων ἐμελλον νὰ ἔλθουν, ἐπιδιώρθωσαν τὰ κρημνίσματα τῶν τειχῶν τους, ἐγέμισαν τοὺς λιμένας των ἀπὸ μεγάλας πέτρας, ὥστε ὁποῦ νὰ μὴ ἡμποροῦν νὰ ἐμβοῦν πλοῖα, ἐπῆγαν ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν εἰς τὴν πόλιν τὰ ζῖα, τοὺς σκλάβους, τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ των.¹² Ὁ Δημοσθένης τὸ βεβαιώνει παρασταίνωντας εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν Ἀθηναίων ὅτι ἡ ἀνάγκη ἐβίασε τὸν Διοπείθην ἕναν ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς των νὰ κάμῃ ὅλα ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα ἐκατηγοροῦντα καὶ ὅτι ἀκολούθησε μόνον τὸ παραδειγμα τῶν προκατόχων του, οἵτινες ὅλοι εἶχαν πάρη ἔρανος ἀπὸ τοὺς κατοικοὺς τῶν νήσων καὶ τοὺς Ἀσιατικούς συμμαχοὺς ἐπειδὴ μὲ ταῖς αὐταῖς ποσότηταις, ὁποῦ ἐπῆραν ἀπὸ αὐτούς, ἀσφαλίθησαν κατὰ τῶν πειρατῶν καὶ ὑπερασπιζόνταν ἡ πραγματεία των. Ὁ Πλούταρχος προσθέτει ὅτι, ὅταν ὁ Φωκίων ἐστρατηγοῦσε, οἱ κάτοικοι τῶν νήσων ἐπῆγαν εἰς ἀπάντησίν του. Ὅταν οἱ ἄλλοι ἄρπαζαν χρήματα, μία προσταγὴ τῶν Ἀθηναίων ἦτο ἀρκετὴ νὰ φωναχθῆ ὀπίσω τὸ κάτεργο, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο ὁ στρατηγός, ἡ Πάραλος, καὶ νὰ ἐμποδισθοῦν αἱ καταχρήσεις. Ὅμως συχάκις αὐτοὶ οἱ σύμμαχοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ παραπονεθοῦν ἀπὸ φόβον τῆς ἀγανακτήσεως τοῦ στρατηγοῦ ἢ δὲν εἰσακούονταν.

28. Ὀλυμπ. 109 χρ. 2. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Συρακούσης παρὰ τοῦ Τιμολέοντος ἐδημοσιεύθη διὰ νὰ κατοικηθῆ πάλιν μὲ περισσοτέρους κατοίκους εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς ὅλας τὰς νήσους, αἱ ὁποῖαι ἦταν τῶν Ἑλλήνων ὅτι ἡ Συρακούσα εἶχε ζαναποκτήσει τὴν ἐλευθερίαν

τῆς ὅτι ἤθελαν μεταφερθῆ ἀπὸ τοὺς Κορινθίους ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἤθελον νὰ κατασταθοῦν ἐκεῖ, καὶ ὅτι ἤθελον μοιράσει τοὺς ἀγροὺς μὲ τοὺς ἐντοπίους. Αὐτὰ τὰ ὠφελήματα ἐσυνάθροισαν ἐν σῶμα ἀπὸ 10,000 ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐνωμένοι μὲ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀκολουθήσει τὸν Τιμολέοντα, ἐσχημάτισαν μίαν ἀποικίαν ἀπὸ 60,000 ἀνθρώπους. Εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν ἦταν ταραχαὶ εἰς τὴν Νάξον διεγερμέναι ἀπὸ τὸν Ἀρίστρατον ὅστις ἐπαναστάτησε κατὰ τῆς ἐξουσίας τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸν Δημοσθένην εἰς τὸν λόγον περὶ στεφάνου (Ὀλυμπιάδος 110 χρόνος 1). Ὁ Φίλιππος ὁ πᾶτερς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀφοῦ ἀδείασε τοὺς θησαυροὺς του μὲ τοὺς συνεχεῖς του πολέμους καὶ ἀκόμη περισσώτερον ἀγοράζωντας προδότας εἰς ἐκείνους, τοὺς ὁποῖους ἤθελε νὰ ὑποτάξῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν του, καὶ βαστώντας παντοῦ μισθούτους διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐξουσίαν ὅλης τῆς Ἑλλάδος, ἐμεταχειρίσθηκε διὰ νὰ γεμίσει ταῖς κασσέλαις του τὴν εὐλογοφανῆ πρόφασιν νὰ καθαρῖσι τὰς θαλάσσας ἀπὸ τοὺς πειρατάς, ἐστειλε τὰ κάτεργά του νὰ περιφέρωνται καὶ ἔκαμε περισσώτερον κακὸν παρὰ τοὺς ἴδιους πειράταις διατρέχων ὅλον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος βιάζωντας εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν τοὺς κατοίκους τῶν νήσων νὰ παραιτήσων τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων καὶ ἐξουσιάζωντας ὅλον τὸ Αἰγαῖον, περὶ τοῦ ὁποῖου ὁ Δημοσθένης παραπονεῖται πολὺ.

29. Ὀλυμπιάδ. 110 χρ. 4. Αὐτὸς ὁ ἴδιος βασιλεὺς κηρυχθεὶς εἰς μίαν γενικὴν συνάθροισιν ἀρχηγός ὅλης τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ ὑπάγῃ καὶ νὰ ἐκδικηθῆ τὰ κακά, τὰ ὁποῖα οἱ Πέρσαι ἔκαμαν εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ εἰς τοὺς θεοὺς των, ἐκατόρθωσε νὰ συνεισφέρουν ὅλαι αἱ πόλεις καὶ αἱ δημοκρατίαι κάθε μία κατὰ τὴν δυνάμιν τῆς διὰ νὰ σχηματίσων τὸ ἀναγκαῖον στράτευμα· δὲν εἶνε ἀμφιβολία ὅτι ἡ Νάξος ἔδωσε τὸ ἀνῆκον εἰς αὐτὴν ἀνάλογόν τῆς· ἐσύνθεσε τοιοῦτοτρόφῳ ἕνα στράτευμα ἀπὸ 20,000 τῆς γραμμῆς καὶ ἀπὸ 15,000 ἰππεῖς, ἐξῶν ἀπὸ τῶν Μακεδόνων τὸ στράτευμα καὶ τῶν πλησιεστέρων βαρβάρων· ὅμως ὁ Φίλιππος ἐθανατώθη τὸν ἀκόλουθον χρόνον καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ὁ υἱὸς του ὠνομάσθη εἰς τὸν τόπον του.

30. Ὀλυμπιάδος 111 χρ. 1. Αὐτὸς ἔδωσε δρόμον σχεδὸν εἰς ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα, ἐπειδὴ ὅλον τὸ στράτευμα ἐσυνιστάτο μόνον εἰς 30,000 πεζικὸν περισσώτερον ἀπὸ 5,000 ἰππεῖς· ἐδιέλεξε μ' ὅλον τοῦτο τὸ ἄνθος τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Πλούταρχον εἰς τὸν βίον τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀπέδωκεν ἕνα μέρος τῆς τιμῆς τῆς νίκης εἰς τὸν Γρανικὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ ξέχωρα εἰς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἤθελε γείνη ἐπάνω εἰς τὰ λοιπὰ λάφυρα αὐτῆ ἡ ἐπιγραφή: «Ὁ Ἀλέξανδρος ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου καὶ οἱ Ἕλληνες ἐξηρημένων τῶν Λακεδαιμονίων ἔλαβαν αὐτὰ τὰ λάφυρα ἀπὸ τοὺς βαρβάρους τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν.» Καὶ παρὰ κάτω πρὸ τῆς μάχης εἰς τὰ Ἄρβηλα ὁ Πλούταρχος λέγει ἀκόμη εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ὠμίλησε περισσώτερον

12) Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει αὐτὸ εἰς τὸν βίον τοῦ Φωκίωνος.

καιρόν πρὸς τὰ Θεσσαλικά στρατεύματα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας

31. Ὀλυμπιάδος 111 χρ. 2. Μετὰ τὴν μάχην εἰς τὸν Γρανικὸν ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε κυριεύσει ἕνα μέγα μέρος τῆς Ἀσίας, ὅταν ὁ Μίμων ὁ Ῥόδιος ἐπηρε τέλος πάντων ἀπὸ τὸν βασιλέα Δαρεῖον τὴν στέρξιν νὰ μεταφέρῃ τὸν πόλεμον εἰς τὴν Μακεδονίαν διὰ νὰ τραβήξῃ τὸν Ἀλέξανδρον ἀπὸ τὴν Ἀσίαν, καὶ ὀνομασθεὶς δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ναύαρχος ὤπλισε 300 κάτεργα καὶ ἐκυρίευσεν τὴν Χίον, τὴν Μυτιλήνην μὲ ὄλην τὴν νῆσον Λέσβον καὶ τὰς περισσοτέρας Κυκλάδας, μεταξύ τῶν ἄλλων ἦτο καὶ ἡ Νάξος χωρὶς ἀμφιβολίαν· ἐπειδὴ ὁ Μίμων ὤρμησεν εἰς τὰς πλέον ἀξιολογωτέρας νήσους, τῶν ὁποίων τὴν τύχην ἠκολούθησαν καὶ τὰ λοιπὰ ὅμως μὲ τὸ νὰ ἀπόθανεν ὁ Μίμων μετ' ὀλίγον ἀπὸ ἀρρώστιαν, αὐτὸς ὁ ἀντιπερασπισμὸς ἐματαιώθη ἐκ τελείου.

32. Ὀλυμπ. 115 χρ. 2. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ Πολυσπέρχων ὁ διοικητὴς τῆς Μακεδονικῆς βασιλείας καὶ ἐπίτροπος τῶν ὄρφανῶν παιδιῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, διὰ νὰ κάμῃ μίαν φατρίαν καὶ διὰ νὰ κάμῃ φίλους τοὺς λαοὺς τῆς Ἑλλάδος ἔδωκε μίαν προσταγὴν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐφώναζεν ὀπίσω τοὺς ἐξωρισμένους καὶ ἀποκατέστησεν ὅλας τὰς πόλεις εἰς τὴν παλαιάν των ἐλευθερίαν καὶ εἰς ὅλα τὰ δικαιώματά των. Φαίνεται ὅτι πρέπει ν' ἀναφέρεται ἀπὸ τινος αὐτῆ ἢ προσταγῆ εἰς τὰς πόλεις, τὰς ὁποίας ὁ Ἀντίπατρος, ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Φίλιππος εἶχαν κυριεύσει εἰς τὴν Ἑλλάδα· εἰμποροῦσε μ' ὅλον τοῦτο νὰ ἐκτανθῆ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας πόλεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς μικρὰς δημοκρατίας καθὼς αἱ Ἀθηναίαι ἦτο τότε ἡ Νάξος· ἐμπεριεχόνταν ὅμως εἰς αὐτὴν, ἐπειδὴ ὁ Φίλιππος εἶχε κυριεύσει τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου.

33. Ὀλυμπιάδος 117 χρ. 2. Οἱ διάδοχοι τοῦ Ἀλεξάνδρου, οἵτινες εἶχον κληρονομήσῃ ἀπ' αὐτὸν ὄχι μόνον ἓν μέρος τῶν κατακτησέων του, ἀλλ' ἀκόμη τὴν ἀμετρον του φιλοδοξίαν, ἔκαμαν μεταξύ των καὶ μὲ τὸν Ἀντίγονον μίαν συνθήκην, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κάσσανδρος ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων τῆς Μακεδονίας ἕως εἰς τὴν νόμου ἡλικίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ υἱοῦ τῆς Ῥωξάνης. ὁ Λυσίμαχος τὴν Θράκην, ὁ Πτολεμαῖος τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰ σύνορα τῆς Λυβίας, ὁ Ἀντίγονος ὄλην τὴν Ἀσίαν. Ὅλοι αἱ Ἕλληνικαὶ πόλεις ἔπρεπε νὰ χαίρωνται τὴν ἐλευθερίαν. Ὅμως αὐτῆ ἡ συμφωνία δὲν ἐβαστοῦσεν. Αὐτοὶ οἱ συγχυσταὶ τοῦ κόσμου ἤθελον νὰ ἐκτανθοῦν εἰς ὅλα τὰ μέρη. Ὁ Πτολεμαῖος ἐμβαίνων εἰς τὸ Αἰγαῖον ἐκυρίευσεν τὴν Ἄνδρον καὶ ἕως εἰς τὰς ἄλλας Κυκλάδας· ἀπερνώντας εἰς τὴν ζήραν ἐξουσίασε τὴν Σικυῶνα, τὴν Κόρινθον καὶ μερικὰς ἄλλας πόλεις. Ὁ Κάσσανδρος, ὁ Πτολεμαῖος καὶ ὁ Πολυσπέρχων ἐβαστοῦσαν τὴν Ἑλλάδα εἰς ἓν εἶδος σκλαβίας (Ὀλυμπιάδος 118 χρόνος 1) νομίζοντες δι' ἀναγκαῖον νὰ καταστήσουν εἰς ὅλας τὰς πόλεις, τὰς ὁποίας ἐκυρίευσαν, τὴν ἀριστοκρατίαν, ἡ ὁποία ἐπλησίαζε περισσότερο εἰς τὴν μοναρχίαν καὶ ἐπηρεαν ἀπ

αὐτὴν διὰ μέσου τῶν φίλων τους, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωσαν ὑπουργεία, μεγάλην βοήθειαν εἰς ὑποστατικά καὶ χρήματα.

Ὁ Ἀντίγονος διὰ νὰ κάμῃ φίλους αὐτοὺς τοὺς ἰδίους λαοὺς ἐπῆρε τὸν ἐναντίον δρόμον κατασταίνωντας ἐκεῖ τὴν Δημοκρατίαν, ἡ ὁποία ἐκολάκευε περισσότερο τὴν κλίσιν τῶν Ἑλλήνων δίδωντας τὴν ἐξουσίαν εἰς τὰ χέρια τοῦ λαοῦ· αὐτὴ ἦτον μία ἀνανέωσις τῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν εἶχον μεταχειρισθῆ τόσον συχνὰ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πέρσαι κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἡ ὁποία εἶχεν ἐπιτύχη πάντοτε καὶ ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ ἐπιτύχη ἀκόμη εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ἂν ἴσως ὑπεστηρίζονταν ἀπὸ ἕνα καλὸν στρατεύμα· ὁ Ἀντίγονος δὲν εἰμποροῦσε νὰ πράξῃ καλλίτερα παρὰ νὰ δώσῃ τὸ γενικὸν σημεῖον τῆς δημοκρατικῆς ἐλευθερίας, ἀρχηνώντας ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι ἐκλινον περισσότερο εἰς αὐτὴν καὶ ἡ ὁποία ἦτο ἡ πρώτη εἰς τὰς δημοκρατίας.

(ἀκολουθεῖ)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΒΟΡΩΝΟΥ

Διευθυντοῦ τοῦ ἐθνικοῦ νομισματικοῦ μουσείου.

Ο ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΚΑΣΙ ΚΑΙ Η ΤΗΛΕΓΟΝΙΑ ΤΟΥ ΕΥΓΑΜΜΩΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΤΗΣ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ

(Συνέχεια· ἄρα προηγ. φύλλ.).

Δ'.

Ἀπολείπεται ἡμῖν ἤδη νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ περὶ *Τηλεγονίας* τοῦ Εὐγάμμωνος, τ' ἀναφερόμενα εἰς τὸν Τροφώνιον τὸν Ἀγαμήδην καὶ τὸν Αὐγίαν (E—Z). Ἀφοῦ ὁ Εὐγάμμων ἀντιγράφει πιστῶς τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Ὀμηρείου ποιήσεως, τὸ ὄνομα τοῦ μάντεως Τροφωνίου, ὁ πρῶτον ἀπαντῶμεν (E), φέρει ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ εικάσωμεν ὅτι ὁ Εὐγάμμων ἀντέγραφε τὴν *Νέκυιαν* τοῦ Ὀμήρου. Κατ' αὐτὸν πιθανῶς ἀνεχώρησεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐξ Ἡλίδος διὰ τῆς νηὸς του, μεταβαίνων, τῇ συμβουλῇ τοῦ Πολυξένου, μακράν, λίαν μακράν πρὸς τὴν Ἀνατολήν,¹ ὅπως ἐρωτήσῃ τὸν μάντιν νεκρὸν Τροφώνιον τὸν ἐκ Λιβαδείας, ἐν τῷ ὑποχθονίῳ ἄντρῳ του, πῶς δέον νὰ πράξῃ ὅπως εὕρῃ τὸν ἄνθρωπόν του· οὕτως ἀκριβῶς καθ' Ὀμηρον, ὁ Ὀδυσσεὺς ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς νηὸς Αἰαίας, διὰ τῆς νηὸς του μεταβαίνων, τῇ συμβουλῇ τῆς Κίρκης, μακράν, ἀπώτατα, πρὸς Ἑσπερίαν,² ὅπως ἐρωτήσῃ τὸν νεκρὸν μάντιν Τειρεσίαν τὸν Θεβαῖον, ἐν τῷ Ἄδῃ, πῶς δυνήσεται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἰθάκην. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη φέρεται πρὸς βεβαίω-

1) Ὀδυσ. Η στ. 320—325, παραβλ. Στράβων 423,14.

2) Ὀδυσσ. Δ. στ. 13—22